

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani veljâ: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani veljâ: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljâ 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljâ tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 194.

V Ljubljani, v četrtek 27. avgusta 1885.

Letnik XIII.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Moravski cesarski dnevi so pri kraju. Včeraj po kosilu odpeljali so se zopet ruski gostje iz Kromeriža po dvodnevem odmoru v Kromeriž nazaj v svoje neizmerno cesarstvo, ki se razteza po dveh delih sveta in ga malo manj kakor polovico obsega. Navdušenje in odkritosrčno veselje se ne dá popisati, kakor so ga Hanaki in drugi Moravci ob navzočnosti dveh najmočnejših cesarskih rodov Habsburške namreč in Romanovske, občutili. Več nego 3000 ljudi šlo je v sprevedu memo našega cesarja in 1300 jih je jahalo na konjih. Kar je Moravska imela lepega, ponosnega in veličastnega, vse je zbrala v Kromerižu okoli sebe, da se vredno pokloni svojemu ljubljenu vladarju, da mu pokaže dostojno vročo svojo ljubezen, ktera se ne dá niti zapovedati niti kupiti!

Koliko da je bil ta shod v političnem oziru vreden, smo že pisali in kar smo pred kratkim trdili, pri tem vstanemo še danes. Oficijozni časnikarji si pač zastoj peresa krhajo, hoteč svetu dokazati, da ima ta shod čisto zaseben družinski pomen.

Ruski cesar, tako pravijo, je bil dolžan našemu cesarju lanski obisk v Skierniewicach in mu ga je letos vrnil v Kromerižu. Da ima prihod njegov prav zaseben značaj in čisto družbinsko lice, dokaz naj bi bil tudi ta, da sta se vladarja sošla s svojima družinama. Tudi to shodu prav nič ne jemlje političnega značaja in pomena, ki je tako velik, da mu do sedaj v najnovejši zgodovini zastoj para iščemo. Čem večje je prijateljstvo med obema vladarskima hišama avstrijsko in rusko, tem trdneja bode vez, ki bo oklepala tudi nas podložnike v Avstriji z našimi brati Rusi. Vsaj ne bodo naši nasprotniki v vsakem „živio“, ki ga bode kak pogumen Slovenec tu pa tam vskliknil Slovanom na čast, slutili veleizdaje in po redarstvu upili, vedoč, da sta veliki slovanski car in pa naš cesar dobra prijatelja med seboj. Da iz Nemškega ni bilo nobenega v Kromeriž, včerajšnji telegram iz Petrograda trdi, da to nima prav nobenega slabega pomena. Radi verujemo, če tudi se nam nekoliko čudno zdi. Res je, da je

stari Viljem bolan, za to pa sta zdrava sin njegov prestolonaslednik in pa desna roka cesarjeva, železni Bismark. Ali naj bo morda to začetek, ki naj bi se že na rovaš Salisburyjeve politike zapisal?

Takoj ko je Salisbury nastopil, zaslilo se je šepetanje po političnih listih, da se bodo v angleško-nemških razmerah druge strune napele. Gladstona Bismark ni mogel, Salisburyja obraja; Gladstonejevi politiki je polena pod noge metal, kjer je le mogel, Salisburyju je obljubil svojo podporo. Ne bomo trdili, da je Bismark na tem polju s tem prvi korak napravil, da ni bilo nikogar iz „rajha“ v Kromeriž, toda podobno pa je to postopanje ravno kar omenjeni politiki, kakor jajce jajcu. Naj potem že bo kakor rado!

Kromeriški shod ima pa za Avstrijo še posebno velik pomen gledé priklopa Bosne in Hercegovine. Pečat, ki se je avstro-ruskemu prijateljstvu pritisnil v Kromerižu, pritisnil se je na niti, s katerimi se bode v skrajnem času privezala Bosna in Hercegovina k Avstriji. Da se to zgodi, potrebuje Avstrija odločno ruskega prijateljstva. Prijatelj prijatelju dostikrat kaj dovoli, kar bi navađen sosed sosedu odrekel in če treba s silo zabranil. Sicer je je v tem oziru med Dunajem in Petrogradom že vse v redu, le zaradi formalnosti poprašala bo Avstrija javno v Petrogradu, če nimajo nič proti temu, da bi se že sedem let zasedeni deželi jugoslovanski stalno vtelesili avstrijski državi. „Le po njih, rekli bodo na to v Petrogradu, saj tako za družega niste, kakor za Vas.“ Srbija bi ji sicer tudi rada, toda denarja nima, da bi Avstriji milijone povrnila, ktere je za vravnavo Bosne in Hercegovine izdala ter zaidala in v ceste zgradila. Da bi se pa zasedeni pokrajini Turkom na čast še dalje upravljale, bilo bi pa prebedasto. Dotični predlogi stavili se bodo v Budapeštu in na Dunaji v državnem zboru prej ko ne že v bodočem zasedanju, vsaj izdelani in pripravljeni so že zdavnej v ministerstvu zunanjih zadev.

Dalje „T. T.“, iz čegar vira smo najnovejšo novico o priklopu Bosne in Hercegovine zajeli in ktera zdi se nam jako verjetna, ker čisto naravna in mogoča, tudi še vé, da se bode presvitlemu cesarju,

bivajočemu nekaj dni v Požegi, poklonila deputacija Bošnjakov, ki bodo prosili za stalen priklop Bosne in Hercegovine k Avstriji, in sicer k polovici to stran Litave. Kaj bodo Madjari rekli, treba je počakati.

Prevdarki o sedanjih srednjih šolah.

VI.

Djanske razmere nekdanj.

(Dalje.)

Drug zgled nahajamo v letopisu Ljubljanske gimnazije za l. 1852—53, kjer je sestavek (nemški): „Opazke, kako je treba harmonično vzgojevati na verski podlagi dušne moči pri zgodovinskem poduku.“ Spisal prof. K. Melzer. — Že naslov pravi, kakoga rodú da je to dete. Navesti mi je treba samo nekaj stavekov: „Prav za prav je vsa zgodovina nepretrgano posredno razodevanje božje in vsak pojav in dogodek v zgodovini izraža nam neko misel in resnico iz dušnega sveta, neko božjo misel med ljudmi, ktero oznanjuje ljudje v življenji. — Zgodovina oznanjuje in poveljuje na vse načine ime božje . . . božja previdnost v zgodovini je njeno pravo bistvo . . . Samo po tem, kar je božjega v zgodovini, je ona podlaga za sedanjost, oznanovanka prihodnosti, učenica modrosti in čednosti, mati prave domovinske ljubezni, prerokinja previdnosti božje, vesoljna sodba; samo zaradi božje moči, ki se razodava v zgodovini, ima zgodovina v vzgojevanji precej drugo mesto, — na prvem je vernost. Tedaj pravi Janez Müller po pravici: „Kristus je ključ za vso zgodovino; kaj je zgodovina brez Njega?“ . . . „Blagonosen uspeh je mogoče doseči samo tedaj, ako se posamezne dušne moči vzajemno vzgojijo na verski podlagi.“ — „V človeku je še nekaj višjega, kar je nad vse drugo — religija; on ni samo za svet namenjen, ampak za nadčutno, nadzemeljsko. V religiji se kaže prava moč dušna v vsi lepoti in obilnosti. Ni je nobene dóbe v življenji, v kateri bi se vernost popolnoma skrila; vendar se pa kaže v starčku

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Izmed članov Auerspergove rodovine je najslavnejši Janez Vajkard. Bil je rojen v Žužemperku dné 11. marca 1615. Zarad izvanrednih lastnosti in izvedenosti je bil odgojitelj Ferdinanda IV., tajni svetovalec, minister, vitez zlatega runa in državni knez. Cesar mu je izročil v fevd Šlezki knežiji Münsterberg in Frankenstein. Ferdinand IV. pa mu je izročil grofijo Wels v Gorenji Avstriji. Tudi si je kupil neposredno državno grofijo Thengen na Švabskem in Lož na Kranjskem. Po smrti brata Engelberta pridruži še Kočevsko, Žužemperk in Postojno. Vse to imetje je oklical za fideikomis. Kakor ga sodijo vrstniki, bil je knez visocih zmožnosti, mnogih zaslug, a tudi prevzet in grozno častilakomen. Po smrti cesarja Ferdinanda III. je zgubil svoj mogočni vpliv na cesarskem dvoru. Častilakomnost ga je namreč zapeljala, da se je spustil v tajne obrav-

nave z zvitim francoskim kraljem Ljudevitom XIV. Želel je namreč po njegovem posredovanju doseči čast kardinala. Ker se je o tej zadevi obrnil do inostranca, ne pa do svojega cesarja, ki bi bil tudi rad storil to za njega, prišel je v zamero. Dne 10. decembra 1669 je prejel mogočni minister listek od Leopolda I. s poveljem, naj v treh dneh zapusti dvor in odide v Wels. Pozneje je smel iti v domovino. Tu je živel deloma v Ljubljani, deloma v Žužemperku. Baval se je z ribštvom, lovom in učenjem bogoslovskih in modroslovskih vednosti. Vedno je še upal, da mu ne odide kardinalski klobuk. Pozabljen in zapuščen je umrl v Žužemperku dné 11. nov. 1677. leta v 62. letu svoje starosti.

Župnija je nastala iz Dobrniške v 14. stoletji. Avstrijski vojvoda Viljem jo je zamenil (1399) z Zatiškim samostanom za Tržiško (Tržič). Od sih dób je pripadala k Zatiškemu samostanu dotlej, da je bil zatrt. To zamenjavo je potrdil papež Bonifacij IX. (1400).

Razun župnijske cerkve sv. Mohorja in Fortunata so še te-le podružnice: sv. Nikolaja v Žužemperku, sv. Križa na Vrhovem, sv. Marije Magdalene na Rebru, sv. Ahacija v Trebči vasi, sv. Janeza

ap. v Mačkovei, sv. Jurija na Dvoru, sv. Pavla na Vinkovem vrhu, sv. Antona v Kotu, sv. Primoža v Lašičah, sv. Škocijana v Stavčji vasi, sv. Roka poleg Stranske vasi, sv. Ožbolta v Budganji vasi, sv. Petra na gori in pa kapelici sv. Jakopa v Žužemperku in sv. Lenarta na Golem vrhu.

Dušno pastirstvo oskrbuje župnik z dvema duhovnima pomočnikoma. Zaradi pomanjkanja duhovnov v sedanjí dóbi je le jeden pomočnik.

Za naobraženost naroda deluje čveterorazredna ljudska šola. Za šolo godnih otrok je 427.

K Žužemperški politični občini pripadate še dve župniji Hinje in Šmihel poleg Žužemperka. Radi lažjega statističnega pregleda sledite tu:

Hinje.

Večidel tako zvane suhe Krajne zavzema Hinjska župnija, ki broji okolo 2600 duš. Meji na sosedne župnije: Stari log, Polom, Strugo, Ambrus, Žužemperk in Toplo reber. Vsa ta okolica je Kraševina, posuta s sivim apnenikom. Tu ne najdeš niti studencev, niti stoječe vode. Le okolo vasi Hriba, kjer je tudi župnijska cerkev in šolsko poslopje, nahajajo se trije večji in nekaj manjših studencev. Okolice je

najlepše, ker je vernost združena s popolno vdanostjo v previdnost gledé življenja. V vesti in v veri se krepijo najviše in najboljše lastnosti človekove. Te nas vodijo do višega poklica, ki je zunaj ozkih mej tukajšnjega življenja. Ta pot je daljša, kakor nam jo more kazati naša narava. Ko smo spoznali sami sebe, spoznamo tudi Boga in naš namen nam pové, da moramo brezpogojno pokorni biti božjim zapovedim.“

Tako govori o nalogi zgodovinskega poduka blagi pokojni prof. Melzer. Ravno tisti profesor je priobčil leta 1866 v letopisu gimnazijalnem enak (slovensk) sestavek: „Kako naj bi se učila zgodovina v naših srednjih šolah“, ki se precej vjema s prejšnjim. Ne vem prav, kaj je bilo povod temu spisu; zdi se mi pa, da je skoro gotovo zgodovinski poduk takrat že jel zahajati na napačna pota. Vsaj tako bi si razlagal, kar pravi pisatelj v začetku: „Če tedaj nekaj manj ugodnega tiči v naši obravnavi zgodovinskega uka, če smo prepričani, da je treba tudi v tem napredovati, iščimo, od kod izvira napačnost, trudimo se spoznati in odpraviti zadržke, ki napoti stojijo napredovanju. Morebiti naši učenci prave poti ne iščejo ali ne najdejo, morebiti bomo mi učitelji ko Cicero v Katilinarskem govoru rekli: „Nos, Nos Consules desumus“, morebiti je pa celó v osnovi zgodovinskega uka kaj napačnega, kar bi se dalo odpraviti.“

In še bolj mi potrjuje to misel, kar piše pisatelj o podlagi ali o pravilu, po katerem moramo zgodovinske reči meriti in soditi... „Gotovo nam še tako obširno znanje zgodovinske vednosti samo za-se pač malo pomaga. In ta je ravno ena največjih napak naših dni, da se sploh méni, le vednost in vednost sama je zveličavna. Že brez ozira unstran groba, obrnjena na zadeve naše zemlje je le gola vednost votla reč. Če tudi naši učenci po dovršeni osmi šoli pri maturi še tako izvrstno popisujejo osode grškega naroda in rimske države, če ti še tako natanko naštejejo dolge vrste papežev, cesarjev, kraljev, slavnih vojvodov, če ti na dan in uro zadenejo, kdaj so Cezarja umorili, ali kdaj je Kolon Ameriko našel, če bi bil kdo izurjen rodovino sedanje britanske kraljice osemsto let nazaj do Viljema prvega od vlade do vlade vezati; mirno vprašam, kaj taka in enaka vednost sama za-se učeni glavici v pravi prid pomaga? Po moji misli družega nič, kakor da napuh redí, in napuh je vir vse hudobije. Kako bo pa zgodovinsko znanstvo postalo rodovitno, kako bo rodilo vedežu pravi sad za to življenje in za osodo po smrti? Rodovitno bo, če se naši učenci vsaj zgornjih razredov učijo ne le kaj se je zgodilo, kje in kdaj, ampak tudi kako in zakaj, če se učijo po pravi meri čislati in ceniti zgodovinsko stvarino. Naj se vadijo že v mladih letih soditi za prihodnje življenje, to je dobro, tega se moram urno in trdno poprijeti, to je hudobno, tega se moram skrbno ogibati. Po čim se bomo ravnali, po čim bomo merili moralno ceno človeškega djanja v zgodovini? Bržkone bo marsikteri odgovoril: kaj je treba vprašati, po pameti, saj smo za to od Boga pamet dobili, da sodimo, kaj je pravo, kaj krivo in napčno. — Ljuba dušica rečem ti: Pamet naša je vse časti vredna, je iztok večnega božjega duha, je kakor vest ne-

usmiljeni nepremagljivi sodnik lastnega djanja, je glas, kterega napačno človeško nagnjenje dolgo dolgo ali vendar zastoj zatira, — če pa hočemo po sami pameti brez ozira na božje razodenje vse soditi, kar se je okoli nas godilo, bomo gotovo v hude zmote zabredli. Čudno je že to, da pri vseh človeških zadevah nasprotniki, ki tako razne reči trdijo — se zmiraj vsi na pamet opirajo. Arij, Hus, Luter, Kalvin, Henrik VIII., Voltaire, Ronge, Renan in dolga vrsta starih in novih modrijanov, ki so tako razne principe in pravila sočasnikom vsilili, in med sabo se tako srdito in krvavo prepirali — vsi ti možje so se na pamet, to je vsaki na svojo pamet, vpirali; Luter, Kalvin in Henrik VIII. na svojo, ktera je bila tedaj prava? — Naša pamet je solnce enaka, ona nam kaj lepo in svitlo kaže, pa le to, kar je na zemlji. Ko pa noč na zemljo pade in solnce videti ni, še le vidimo milijone in milijone zvezd in nezmerni božji svet. — Naj bi že bila pamet luč za to zemljo, gotovo ni v stanu razjasniti svetá, kterega nam le vera kaže. Vera tedaj, prava katoliška vera, naj nam bo vodilo in merilo, kadar sodimo zgodovinska djanja. Bo pa mar kdo rekel: „naj bo to naloga cerkvene zgodovine, mi drugi se oziramo na vse le objektivno, brez da bi kateri stranki že zavolj nje pravico dali, naše stališče je visoko čez vse“. Take besede so pač puhle in čudne, če katoličanom iz ust pridejo. Resnica je, če rečem: od Kristusovega rojstva do zdaj je vsa zgodovina le cerkvena. Kristus je nova večna luč, apostelní so cerkev vtemelili po njegovi osnovi, tristo let se je vojskovala srditemu krvotočnemu paganstvu nasproti. Od Konstantina Velikega se je razširila tako, da je ne najdeš imenitne zgodbe, v ktero bi kristjanska vera, tedaj katoliška cerkev, globoko ne segala. Če mi tako ne sodimo, bo pač pravo trdil tisti zgodovinar, ki je rekel: dolgo sem se pečal z zgodovino, na zadnje sem se pa le to naučil, da se ljudje od nje nič ne naučijo. Neko zrnice resnice je v teh smešnih besedah. Človeški rod vkljub vsemu tako slovečemu napredovanju s svojimi lastnostmi, nagnjenji, prednosti in napakami ostane sploh, kakoršni je od nekdaj bil, in si samo za-se v pravem pomenu celó malo pomagati more. Naj bi se tedaj naši mladenči, kakor iz vere tudi po zgodovinskemu teku in izteku človeških osod učili, da je en večni vsegamogočni Bog, kateri neskončno modro in pravično našo osodo vlada, kateri nizke povikšuje, visoke in ošabne v brezdna globočine prekucuje, staršev in pradedov grehe pri poznih vnukih kaznuje. Naj posnemajo stare Grke in Rimljane, katerim je ab Jove principium tako sveto bilo, da so, kakor tolikrat v klasikih bereš, vsako le kaj važno reč z Bogom in molitvami pričenjali. Naj bi se učili, da po Bogu in veri naša prva dolžnost gré cesarju in državi, če je paganskemu državljanu salus reipublicae summa lex bila, mora še bolj krščanskemu ona prva postava biti. Z eno besedo, naj bi se naši dijaki po zgodovini učili, kako gré cesarju spoštovanje in ljubezen, državi vdanost, postavam pokorščina, raznim narodom, če so v kaki državi združeni, pravica in edinstvo.“

Naj mi ne zameri častiti bralec, da sem se spravil na prepisovanje. Toda dandanes, ko se enakih načel in misli že skoro sramujemo, je potrebno

kazati, kaj da se je zdelo pred 19. leti vrlemu, poštenemu in učenemu profesorju pravo in dobro. Naj bi dandanes kak srednje šolski profesor pisal: „Naj bo tedaj vera podlaga in previdnost božja načelo vsega zgodovinskega uka in učenja“, ne vem mu bode li mogoče imeti kaj veljave med kolegi ali pred učenči. A — memínisse juvat.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Notranje dežele.

Državni zbor prične se na 23. septembra in se bodo ob enem napravili skupni ministerski zbori, da se določijo predlogi za delegacije. Konference za pogodbo prične se pa še le meseca oktobra.

Česki listi jeli so se pečati z idejo o napravi **česke narodne razstave** v zlati Pragi, ktere naj bi se vdeležili vsi Čeho-Slovani iz Česke, Morave in Šlezije. Namen razstave je svetu pokazati korak, ki so ga Čeho-Slovani napravili od svojega probujenja pa do današnjega dne v vseh strokah človeškega življenja, da se bo namreč svet prepričal, koliko da so Čehi iz lastne moči storili pod jako neugodnimi razmerami, v katerih so živeli in kako visoko da so se dvignili živeči pod vednim pritiskom od neprijazne jim nasprotne stani. Kakor sta se letos v lastnem lesku svetu pokazala Budapešt in Antwerpen, tako naj se pokaže v bodočem času zlata Praga. Čehoslovansko pleme je zadosti veliko in zadosti premožno, da bi tako razstavo lahko kviško spravilo. Nekaj bi že tudi dežela pridala in upati je, da tudi država. Zlata Praga bi pri tem zopet silno veliko pridobila, kajti celo leto hiteli bi tje kaj ljudje iz vseh slovanskih krajev, kakor so hiteli do sedaj v narodno gledališče njeno.

Nemci v Šleziji nikakor niso še zadovoljni s tem svetom, kar ga že imajo za ponemčevanje, temveč zahtevajo tudi še nekaj poljske zemlje iz kraljevine Gališke, da bi se k Šleziji priklopila, in sicer je to vse nekdanje Wadoviško okrožje z mesti Oswieczim, Zator, Biala, Andrychov, Konty, Wadowice. Šlezijski Nemci opirajo se pri tem na vtemeljenje, da so ti kraji nekdaj pripadali k obstoječi nemški zvezi, ktere vrhovni načelnik je bil naš cesar. Da je to zahtevanje popolnoma prazno in ničevno, nam pač ni treba praviti. Če bi se to dovolilo, pomnožila bi se nezadovoljnost v Šleziji temveč, kolikor več bi z omenjenimi mesti Slovanom prirastla, ktere bi ondašnji Nemci takoj zatirati jeli, kakor sedaj zatirajo Slované v Šleziji po čiste slovanskih krajih. Sicer se pa tudi dežele ne razkosujejo tako, kakor pri peku hlebeci, da bi si vsak svoj krajec lahko zbral, kjer bi se mu poljubilo in konečno pa tudi Nemci do omenjenih mest nimajo nikake pravice več, ker so to vseskozi poljska mesta in bi se Galičija na vso moč vstavljala.

Prijaznost med **Čehi in Madjari**, ktera se lansko leto prvič pokazala v javnosti in ktera se je letos v Budapeštu zdadno okrepcala, neče še pravega evetja poganjati. Zadržuje jo pri vsej dobri volji od strani Čehov madjarska nezaupljivost, s ktero oni vsak korak pri Čehih strastno opazujejo. Tako nezaupanje v česko politiko nasproti Madjarom izrazili so zopet o sprejemu novega Praškega nadškofa, ker je Praški župan omenjal nadškofu, da bode morda celó poklican presvitlemu cesarju kot češkemu kronanemu kralju krono na glavo djati ktero bode kot Praški nadškof imel pod svojo čuječnostjo. Ta opazka se je Madjarom silno pokadila in pravijo, da Čehi na dve strani delujejo. Pri Madjarih po eni strani iščejo prijateljstva, po drugi se pa igrajo

tudi polna podzemeljskih jam, o kterih se čuje ob deževji šumenje hudournikov.

Gradenska, Hinjska in Stara gora so obrastene tudi z vinogradi, dasi ne dajo dobre kapljice.

Prebivalci se največ bavijo z živinorejo, ki jim daje tudi največ dobička. Daleč okoli slové pitani voli in prešiči. Tudi redé dokaj drobnice, ktero večinoma Tirolci kar doma pokupijo.

Polje je peščeno in kamenito, a vendar marljivo obdelano, in rodí kaj lepo žito za vsakdanji živež. Le ajde se malo prideljuje, ker jo slana le prerada zamori. Zlasti mnogo prideljujejo krompirja, repe in korenja, da pitajo živino. Pridelki vina so neznatni. Žalibog da so gozdi že večinoma izsekani. Volno in predivo vporabljajo za domačo obleko. — Veliko gospodarjev gré tudi v Ameriko zaslužka iskat. Nekteri si ondi prištedijo nekaj stotakov; stalno se jih vendar le malo izseli.

Ker v vsej župniji ni vode, da bi gonila mline, prisiljeni so prebivalci nositi v mlin po več ur daleč. Jako dobro bi tu ugajal mlin na veter. Škoda, da ne poznajo te naprave!

Za omiko skrbi jednorazredna ljudska šola. Ker so pa vasi jako oddaljene, ne morejo otroci redno

šole obiskovati. Za šolo godnih otrok je blizo 400.

Okolica je pripadala v prejšnji dóbi h Krki. Okolo leta 1706 pa je postala samostojna župnija.

Razun župnijske cerkve Matere Božje so še te-le podružnice: sv. Primoža in Felicijana v Ratji, sv. Jurija na Selih, sv. Tomaža na Vrhu, sv. Nikolaja v Gradenci, sv. Martina v Lipji, sv. Neže na Lopati, sv. Križa v Prevolih in sv. Janeza krst. v Zvirčem.

Šmihel poleg Žužemperka.

Proti severo-zapadni strani od Žužemperka se razprostira Šmihelska župnija. Preteka jo Krka, ki je tu še jako majhna. Župnija broji nekaj nad 1000 prebivalcev, ki se živé večinoma ob poljedelstvu in živinoreji. Sploh veljá tudi o tej okolici, kar se je reklo o drugih.

Okolica je pripadala k Žužemperški župniji v poprejšnji dóbi. Leta 1760 pa je postala samostojna.

Razun župnijske cerkve ste le dve podružnici sv. Katarine v Plešivci in pa sv. Marjete. Sedaj oskrbuje dušno pastirstvo g. župnik Martin Indof. Redne šole župnija nima.

Politično pripada k Žužemperški občini, kakor je bilo že rečeno.

Statistični pregled Žužemperške občine.

Vsa občina broji 5231 prebivalcev, ki bivajo v 37 vseh. Vse vasi imajo 853 hiš. Po narodnosti je 5162 Slovencev, 59 pa Nemcev.

Dvor.

Ta občina se razprostira ob Krki med Sotesko in Žužemperkom. V cerkvenem oziru pripada k Žužemperški župniji. Ker je le malo poljá in travnikov, bavijo se prebivalci le malo s poljedelstvom in živinorejo. Ljudstvo si toraj išče zaslužka v tovarni g. kneza Karola Auersperga; brez te bi bilo jako ubožno. Tu je namreč velika tovarna s plavžem, livarnico in fužino ali kovačnico. Izdelujejo namreč različno robo iz litega železa, recimo, železne mostove, cevi različne velikosti, majhne ploščike in razpela, pa tudi parostroje in parne kotle itd. V tovarni ima posla devet uradnikov in 150—170 delavcev, izvzemši rudokope in ogljarje.

Znali so že dolgo časa, da je po okolici obilo železne rude, po hribih pa potrebnega lesa za fužino. Pa še le Viljem Auersperg se je lotil težavnega in dragocenega dela. Dné 17. aprila leta 1796 je bila kovačija slovesno odprta. S tem činom se je spre-

z ognjem, ki bi Madjarom streho nad glavo vpepelil. Madjari se ničesar huje ne bojé, kakor dôbe, na katero Čehi vse svoje náde stavijo; tiste dôbe namreč, ko bi presvitlaga cesarja Franc Jožefa v zlati Pragi venčali s krono sv. Vavclava, s čemur bi se ob enem postavila krona na glavo njihovi pravni državi in bi se Česki dejansko priznale stare kraljevske pravice, ktere imajo svoj temelj v tisočletni zgodovini. Madjari vidijo v tem trijalizem in imajo za ta slučaj korak že pripravljen, ki ga mislijo storiti. Zahtevati mislijo namreč osebno zvezo z Avstrijo (Personal-Union). Dobro; naj jo potem pa še Čehi tirjajo!

Vnanje države.

Izganjanje avstrijskih in ruskih Slovanov iz pruske pokrajine Poznanske na noben način ne more dobrega sadu obroditi in se opazovajočemu politiku skoraj zdi, kakor da bi se bila Prusija nalašč tega dela poprijela, le da bi se iz avstro-ruskega prijateljstva izkopala, kateri ji morda nasproti preoblečeni Angliji več ne ugaja. To se vé, da so le naše ne merodajne misli, kajti Prusija odločno trdi, da ona le sodrgo izganja, ki je zasobnemu imetju in premeženju nevarna. To pa ni drugega, nego prazen izgovor, kajti med izgnanci je veliko avstrijskih in ruskih podanikov, ki imajo na Poznanskem stalno premoženje; o takih se vendar ne more trditi, da bi bili barabe. Več nego šest tisoč oseb dobilo je povelje do 1. oktobra poznansko zemljo zapustiti. Mnogo jih je med temi, ki so posestniki, drugi trgovci, tretji rokodelci z rodovino. Nobeden izmed vseh nima družega na vesti, kakor da ga je slovanska poljska mati rodila in zaradi tega pregreška mora se umakniti pruskemu trinoštvu; mora pod nič prodati, kar ima in z ženo in otroci iti po svetu, ter iskati boljših ljudi in vsaj nekaj zaslužka. Do sedaj je takih družin med imenovanimi 6000 celih trinajst sto. Le tistim, ki imajo zemljišče, ali ki so po naše „gruntarji“ in ki so v pruski vojski služili, določil se je rok do 1. aprila, da morajo prusko zemljo zapustiti. Prusi lažejo, da samo tiste ljudi izganjajo, ki nimajo svojih papirjev v redu. To ni res! Iz Poznanskega so namreč izgnali 17. t. m. trgovskega pomočnika, ki je čisto nov potni list iz Plznja tje kaj prinesel. Da tako postopanje ne more dobrega sadu roditi, sprevidel bo vsakdo; da pa tudi za ohranjenje evropskega miru ne bo, kdo zná, kako ugodno, je tudi očitno. Naj le še Rusija in Avstrija začnete nemške podanike izganjati, katerih je povsod nekaj, na Ruskem pa že posebno veliko in revščina se bo tako povišala, da splošni prevrat v srednji Evropi ne bo več daleč; kajti taki izgoni niso za družega dobri, kakor da anarhiste okrepčavajo z vedno večim pritokom obupanih, med kterimi se tudi intelligence ne bo manjkalo.

Poznanjci ne pojdejo na Velehrad, za kar so že lepo svoto denarja nabrali, s kterim bi se bila tudi nekterim ubožnim razumnikom pot plačala. Premislili so si in bodo nabrane novce rajši podarili Slovanom avstrijskim in ruskim, ktere so Prusi iz Poznanskega izgnali.

Rusija jela je izganjati nemške podanike. Izgon je pričela po raznih večih mestih Poljskih. Med izgnanci so tudi taki, ki so imeli na Ruskem več obrt. Dobro bi bilo, ko bi tudi Avstrija kmalo pričeti hotla. Radovedni smo, kaj bodo velikomemški listi o tem pisali. Če imajo še kaj poštenja v sebi, morajo tiho biti, kajti Rusija le Nemce posnema in Prusom vrača, kar je od njih na posodo dobila.

Na **Španjskem** so duhovi še vedno silno razburjeni zaradi Karolinov, ktere so jim Nemci zasedli. Dvakrat so poslali že jako odločen ugovor v Berlin, o kterem pa Bismark noče nič slišati. 25. avgusta

menila okolica, kjer so le medvedje in volkovi gospodarili, v prijetna bivališča. Pridnim rokam pa se je ponudil vsakdanji zaslužek. Do leta 1803 so izdelovali le kovano železo. Za te dôbe so naredili pa tudi livnico ter pričeli izdelovati razne reči iz litega železa. Umé se, da se je v teku časa do današnje dôbe še mnogo zboljšalo. Jako pa se bode tu še povzdignila obrtnija, kadar bode železnica memo drdrala in pospeševala promet.

Od leta 1874 ima občina tudi lastno šolo. Prvi učitelj je bil J. Dular, za njim pa V. Burnik in J. Koželj. Za šolo godnih otrok je okolo 200. Poduk v veronauku in dušnopastirstvo oskrbljuje župnik in kaplan iz Žužemperka.

Statistični pregled.

Občina ima 1526 prebivancev, ki stanujejo v 261 hišah. Vasí je pa teh-le petnajst: Vinkov vrh (56 preb.), Stavčja vas (161), Jama (192), Dvor (320), Mačkni hrib (20), Mačkova vas (112), Lašče (49), Sadinja vas (210), Skopice (10), Trebča vas (134), Brod (15), Podgojzd (108), Kot gor. (49), Kot dol. (61) in Cegelnica (27). Po narodnosti je 1505 Slovencev, 1 Nemec in 9 drugih narodnosti. (Dalje prih.)

posvetovali so se v ministerskem zboru, kteremu je kralj predsedoval. Minister zunanjih zadev je prečital odgovor ravnokar došel iz Berlina na drugi ugovor. Nemška vlada pravi, da zasedanje Karolinov po Nemcih nima nobenega posebnega pomena in taisto menda dobrih razmer med Nemško in Španjsko ne bo prav nič kalilo. Sicer pa Karoline niso bile nikake države lastnina, pravi nemški odgovor dalje, najmanj pa še Španjolcev, ki niso ondi niti jednega uradnika imeli. Kaj več o tem, pravi Bismark, bom pa še pozneje znil. Španjolci so na to pozneje besedo radovedni, da začeli so pa vse pomorske častnike, ki so bili na odpustu, sklicavati pod orožje. Naj že bo kakor hoče, nekdo bo moral odjenjati ali se bodo morali Španjolci vdati in Karoline Nemcem prepustiti, ali pa bodo morali Nemci Karolinom hrbet obrniti, sicer bo boj, hud boj. Posebno vanj tiščala menda ne bo nobena obeh prizadetih držav, posebno pa že Nemci ne, kterih pomorska trgovina bi bila takoj vničena, naj že potem bitko dobi kdor hoče.

Francozje nameravajo leta 1889 napraviti razstavo v proslavljenje stoletnice, od kar se je oklicala prva republika, oziroma kedar je jela pod groznim gospodarstvom nekterih francoskih poživinjenih krutnikov kri v potokih teči in to večinoma nedolžna kri, kajti falotje, ki bi bili šafot zaslužili, so ali sami za sodnike bili ali pa so se še ob pravem času umaknili. Med onimi nesrečnimi, ki so morali nedolžno svojo glavo pod sekuro položiti, bila je tudi hči naše cesarice Marije Terezije, francoska kraljica Marija Antonijeta, soproga Ludovika XVI. V očigled tega je čisto naravno, da se Avstrija tiste razstave ne bo vdeležila, ako bi ji Francozje res značaj proslavljenja krvave republike dati hotli. In da ga ji bodo dali, je skoraj verjetno, kajti kar je prav rogovilastih, hočejo poprej še Nemce dobro nakresati, kar se mora zadnji čas do leta 1889 zgoditi, da se bode potem tega leta z razstavo ob enem napravil narodni praznik zmage francoske republike nad nemškim cesarstvom. Tako na Francoskem računijo nespravljivi radikalci, če bode pa račun kaj prida, pokazalo se bo pozneje. Ako na Francoskem zmerna politika na površji ostane, potem je pa prav verjetno, da ne bo ne enega in ne drugega, kakor le sama razstava brez kake proslave; take razstave se bode pa vsaka država lahko vdeležila in tudi Avstrija se je ne bo branila.

Naše slovstvo.

Ant. Mart. Slomška „Zbrani spisi“.

IV. Različno blago.

Častite čitatelje „Slovenčeve“ si vsojam posebič opozoriti na prelepo Slomškovih „Zbranih spisov“ IV. knjigo, različno blago, zbral, vredil in izdal Mihael Lendovšek, župnik Makolski, ktera je pred par meseci zagledala beli dan vsem Slovencem v veselje.

Tu nahajaš poduka, iz velikega Slomškovega duha prihajajočega, za vse stanove; vsakdo dobi v tej knjigi nasvetov, spodbudkov, ki ga bodo za vse dobro poživili, navdušili, po kterih se bodo pokrepčale, mogoče tudi očistile, njegove rodoljubne težnje, vtrdili njegovi sklepi, oživili novi naklepi v korist vernega roda slovenskega.

Slovenski duhovnik in učitelj učita se iz Slomška z ljubeznijo vdati se svojemu poklicu, v ljubezni mu služiti, v ljubezni do svojega roda posvetiti vse svoje moči.

Ne skrivajmo, dragi rojaki, svojih slabosti. Zapaziti je, da se dandanašnji vzlasti učiteljskemu stanu posveti mnogo kandidatov, ki niso poklicani. Kdor nima ljubezni do naroda, do šole, do otrok, naj popusti učiteljevanje.

Slomšek nas uči ljubiti svoj rod, ljubiti in delati za šolo, v tej ljubezni mladino vzgojevati.

Drugi oddelek z naslovom: Narodna politika in pa narodno gospodarstvo, str. 183 do 353, spodbada vsakega zavednega domoljuba skrbeti za dušne in telesne potrebe milega naroda. Zdi se nam, da je naše podučevanje tako v cerkvi kot v šoli, v besedi in v pismu postalo preučeno, preabstraktno. Učimo se iz Slomška z narodom čutiti, misliti, govoriti po domače, podajajmo mu konkretnih naukov v politiki, v zakonoslovji, v narodnem gospodarstvu itd., in glejmo, da mu pridejo naši nauki ne samo pred oči, vtisnimo mu je v spomin in v srce, kar se zopet zgodi z naukom v ljubezni podanem, v jeziku narodu lahko umevnem, iz njega povzetem, milo donečem, kakor razun Slomška zná malo slovenskih pisateljev. Tu je vse živo, vse v podobah; kratki reki, ki jih kaj lahko tudi neučeni zapamti, se vrstijo za gladkimi stavki; pregovori in kratki ogovori prepregajo lahko tekočo besedo, polno misel globocih.

Tretji oddelek str. 357—423 obsega „Razno

podučno stvarino“ deloma verskega, deloma literarnega sodržaja.

V tem zvezku se kaže Slomšek velikega rodoljuba, ki je iz ljubezni do svojega roda zastavil pero, kjer in kedar in s čemur je menil koristiti svojim rojakom. Na sreči mu je bil njih dušni, pa tudi telesni blagor, „vsem je vse postal“, da bi je ohranil v sv. veri in lepem krščanskem življenji, da bi je pa tudi gmotno povzdignil na višjo stopinjo.

Kdor to knjigo vestno pregleda, bo rad pritrdil besedam marljivega g. izdajatelja: „Zdaj še le vemo, kaj Slomšek veljá“.

Bog daj, da bi mogla kmalo V. knjiga zagledati beli dan. Da se to zgodi, je dolžnost vsakega rodoljuba razširjati Slomškove „Zbrane spise“. Kakor si nekteri prizadevajo hitro izdati Jurčičeve spise, tako in še stokrat bolj, po vrednosti blaga, je dolžnost vzlasti slovenskega duhovništva in učiteljstva, da imamo kmalo pred seboj celega Slomška.

Dr. J. L.

Domače novice.

(Predčerašnje mestne seje) vdeležilo se je 17 mestnih odbornikov. Župan g. Grasselli naznani, da je 18. avgusta prosil dež. predsednika barona Winklerja, da naj izvoli sporočiti Nj. Veličanstvu najvdanejša vošila Ljubljanske mestne občine. Presvitli cesar se je za ta dokaz vdanosti mestni občini potom deželnega predsedništva naklonjeno zahvalil.

Dalje župan naznanja, da je bil v enaki zadevi pri g. deželnemu predsedniku 20. avgusta na rojstni cesarjevičinje Štefanije in 21. avgusta na rojstni dan cesarjeviča Rudolfa, za kar ste se cesarski Visokosti ravno tako zahvalili brzojavno potom deželne vlade. Mestni zbor zakliče živahno „živio!“

Dalje župan naznanja, da je častital častnemu meščanu Ljubljanskemu, vitezu Miklosichu ob priliki njegovega odlikovanja z redom železne krone druge vrste. Vitez Miklosich se je izvolil jako prijazno zahvaliti pismeno.

Praški župan dr. Černy podaril je Ljubljanskemu mestu sliko mesta Prage iz leta 1606 v večni spomin prihoda Slovencev v Prago in v česko narodno gledišče. Župan Grasselli sporoča, da se bo podoba umestno shranila.

Mestni odbor sklene po predlogu m. o. gosp. Potočnika Praškemu mestnemu odboru svojo zahvalo izreči za darilo.

Prošnja deželnega odbora za odpeljavo vode iz Rudolfinišča pod Tržaško in Franc Jožefovo cesto v mestni kanal v Slonovih ulicah se usliši proti temu, da odgovornost za vsakojako škodo, ki bi komurkoli iz tega nastala, povrne deželni odbor.

Za popravo ceste na Grad pri sv. Florijanu se določi 1761 gld. 78 kr. in se bo delo še letos razpisalo. Za napravo ograj in korit na živinskem somenji določi se 993 gld. 93 kr. začasno proti temu, da se bode predložil konečni račun.

Za napravo kanala v Predilnih in Parnih ulicah priporoča m. o. Potočnik ponudbo barona Pittlna iz Dunaja, ki bi dotični kanal iz betona in cementa napravil za 2763 gld. 53 kr.

M. o. g. Klein priporoča, da bi se naprava kanala izročila tukajšnjemu stavbarju Zupančiču za 3094 gld. 44 kr., ki bi kanal pozidal in s ploščami obložil. Ta predlog podpirajo tudi m. o. Pakiž, Bleiweis vit. Trsteniški in Ničman ter se je sprejel, ko je bil župan pojasnil, da se delo le tedaj izroči Zupančiču, če ta v pravem času položi varščino in pa od svoje ponudbe 18% popusti. Čas za dovršitev zgradbe se določi do konec oktobra t. l.

Naprava ameriške ledenice se gostilničarju Ederju v Švicariji pod Tivoli dovoli proti temu, da bode ledenica takoj lastnina mesta.

(Cesarčinja Štefanija) obišče danes popoldne Trst. Popelje se tje kaj po morji ob 5. uri.

(Stotniškemu dostojanstvu) odpovedal se je g. Wagner, zapovednik in stotnik Novomeske meščanske garde.

(Postojnsko jamo) obiskalo je 21. t. m. več turistov avstrijskega planinskega društva ob priliki svojega izleta v Beljak. Bilo jih je blizo 90. V jamo spremil jih je c. kr. vladni svetnik gosp. Globočnik. V Postojni se jim je pridružila družba mladih francoskih alpinistov. Nemci so bili jako iznenadjeni zavoljo impozantne naravne lepote naše dežele in so najboljši vtis s saboj vzeli. Tudi

Ljudje so jim bili jako všeč in nobeden ni ničesar opazil, kar bi bilo le količkaj na našo na tujem po nemških dopisnih tolikanj razvpito surovost spominjalo. Pač pa so vsi hvalili prijaznost in gostoljubnost našega naroda. To nam je v veliko tolažbo, kajti taki turisti so naši dobri prijatelji na širokem svetu. Kedar se bode zopet kaka grda laž tega ali onega lačnega škrica o našem narodu v nemških listih brala, imeli bomo v takih turistih dobrega zagovornika; kajti vsak, kdor je naše kraje obiskal, bo lahko rekel: „Ni res, kar se tukaj piše, sam sem bil ondi, pa sem ravno nasprotno obnašanje doživel.“

(O slovenski deputaciji) ki je bila 12. avgusta pri Njegovej ekscelenciji gosp. ministru baron Pinu, se iz Velikovec „Miru“ piše: Bilo je 15 gospodov iz vseh strani Velikovskega volilnega okraja. Med njimi je bilo 5 duhovnikov, drugi so bili župani, odborniki in posestniki. Vodil je deputacijo gosp. deželni poslanec And. Einspieler; drugi deželni poslanec gosp. Muri je telegrafiral v Velikovec, da zavoljo bolehnosti ne more priti k deputaciji. Ob 11. uri smo se podali na grad „Kohlhoff“, kjer nas je prem. gosp. baron Pino dokaj prijazno sprejel. V kratkem govoru se je gosp. Einspieler pri gosp. ministru zahvalil za čast, da je naše poslanstvo prevzeti blagovolil. Prosil je dalje gosp. govornik naj gosp. minister naše želje in prošnje podpira. Zraven želj in prošnje, ki jih imamo vsi avstrijski narodi, in ki so se v držanem zboru povoljno in srečno reševati začele, — zraven teh želj in prošnje imamo mi Slovenci še tudi narodne želje in prošnje in gospoda ministra in poslanca prav lepo in srčno prosimo, naj nam pomaga, da dosežemo vsaj enkrat, za kar se že skorej 40 let poganjamo in kar nam tudi naše postave obljubljajo in dovoljujejo. — Gosp. E. izroči gosp. ministru novo brošuro: „Die Kärntner Slovenen; ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen“, — ter reče: V tej knjižici najdete vzvišeni gosp. poslanec vse, kar zastran slovensčine želimo in prosimo; mislim da so naše želje in prošnje zmerne, postavne, pravične, lojalne in se dajo pri dobri volji lahko izpeljati. Vaša ekscelencija, je pristavil govornik, ste prvi in edini mož naše volje in našega zaupanja, ki smo ga poslali v državni zbor. Zatorej lepo prosimo, ne odtegnite nam svoje podpore in pomoči. Bog ohrani, obvaruj in blagoslovi Vašo ekscelencijo! Po tem nagovoru je gosp. minister prijazno in srčno odgovoril, da bode izročeno knjižico dobro prebral in po naših željah in prošnjah storil, največ ko zamore, kar je nas vse neizrečeno razveselilo. Tudi z vsakim pričujočih gospodov so gosp. baron posamem govoril. Nekteri so tudi naznanili svoje posebne prošnje: gosp. župnik Muden je gosp. ministru na srce položil železnico skozi Železno Kaplo in čez Jezerski vrh, — gosp. župan Hlade je priporočal obstojnico (Haltstelle) pri Guštanji. — Slednjič nas je prijazen gospod peljal pod milo nebo, kjer smo pod velikansko smreko se razgledovali po neizrečeno krasni okolici. Pri sladkem vinu je gosp. minister napil nemško in slovensko rekoč: „Pijem na zdravje Slovencev!“ Veseli „živio“-klici so doneli dalje okoli. Ta avdijencija nam je spet nova priča, da smo slovenski volilci zadeli pravega moža. Kar smo v „Kohlhoffu“ videli slišali in doživeli, daje nam neomajljivo, trdno zaupanje in prepričanje, da pridejo za nas Slovence tudi na narodno stran boljši časi.

(Tschinkelnova tovarna) za sladkor v Lobozičah šla je pri tretji eksekutivni dražbi pod uradno cennitvijo 451.000 gold. za 100.000 gold. Kupila jo je Anglobanka.

(Lahom v Trstu) menda današnji čas tudi že sapo zapira; vsaj njihovo postopanje tako kaže. Nedavno zažgali so na oknu g. Dolenčeve tiskarne petardo, ki je pa le nekoliko pofrflala in vsega je bilo konec. Menda niti počila ni dosti bolje, kakor bezgova puška kakega samosrajčnika.

(Tujec v avstrijski službi.) Tržaški magistrat podelil je službo v bolnišnici zdravniku dr. Osmoju, ki ni naš državljan, pač pa izvestno goreč „irredent“, ker ga je magistrat v službo vzel. C. kr. namestništvo pa te nastave ni potrdilo in je magistratu zapovedalo, da ima Osmoja takoj iz službe odpustiti. Magistrat je pa vložil zanj priprošnjo, češ, da ga sedaj ne more odpustiti, ker je nenadomestljiv. Mar li res?

(Tudi nekaj!) Začasni magistratne pisarne praktikant Julijan Clemencich v Trstu, in Julij Kereich, do sedaj v zastavnici, imenovana sta za

brezplačna stalna praktikanta magistratne pisarne v Trstu.

(Strašna nesreča) zgodila se je v torek popoldne v Tržaškem Lloydovem arzenalu. Popoldne ob 2. uri se sliši strašanski pok na parniku „Argo“, katerega so nekaj popravljali v arzenalu. Zakadi se strašno, in zdaj se tudi sliši klic na pomoč. Pomoč je bila precej pri rokah; toda kaj se pokaže ljudem, ki so prihiteli na pomoč? Veliki kotel je počil in na tleh je ležalo ranjenih 14 mašinistov, kurjačev in drugih delavcev, katere vse so precej v bolnišnico prenesli; — ali že mej potom sta umrla dva in po noči v bolnišnici so umrli še drugi trije, toraj dozdaj skupaj 5 mrtvih, in sicer: kurjač Lavič Simon iz Šibenika, Kovačević Prosper, mornar iz Lisine, Furlan Anton, kurjač iz Trsta, Konatič Simon iz Spleta in Hudnik Nikolaj, mornar iz Šibenika, toraj skoro sami Dalmatinci. Močno ranjeni lež v bolnišnici: mašinist Ferdo Alcaini iz Trsta, drugi mašinist Viktor Dvorzak iz Trsta, Josip Bayer, slikar iz Trsta, mornar Skudnik Nikolaj iz Šibenika, Ivan Ruzzier iz Rovinja. — Vsi drugi so lahko ranjeni in so sami dalmatinski mornarji. Nesreča je velika, ker vsi mrtvi in ranjeni so oženjeni in imajo polno otrok. Kdor je videl včeraj popoldne jok in stok ubogih žen in otrok v bolnici, temu pač ni moglo ostati suho oko. — Jutri bode pogreb 5 mrtvih. Gotovo se bode vdeležil pogreba skoro ves Trst. — Sodnijska komisija že pridno preiskuje vzroke nesreče in se bode kmalo pokazalo, kdo ima kaj krivde v tej strašni nesreči.

(„Ed.“)

(Novost.) V založbi Morica Perlesa na Dunaju je izdal Gustav Freytag zemljevid letošnjih državnih volitev. V tem je videti kraj volitve, ime izvoljenega poslanca. Po barvi se razločujejo celó volilci in voljeni; mar li so: Nemci, Čehi, Slovenci itd.; potem ali klerikalni, konservativno-vladni, liberalci, antisemiti itd. Zemljevid je res prav zanimiv ter velja 50 kr.

Velečastitim gg. volilcem mesta Idrija!

Ne morem niti o borbi, niti o zmagi govoriti, ko mi je prijetna dolžnost, v skromnih besedah izraziti svojo najglobljejšo, pristržno zahvalo na častni izvolitvi za deželnega poslanca.

S to izvolitvijo ste, velečastiti gg. meščani, sijajno dokazali svojo dobrosrčnost, iskreno hvaležnost, domoljubje in složnost.

Preprijazno sodeč moje malostne zasluge za Idrijo v dobi mojega devetletnega ondotnega službovanja in laskavo priznavajoč moje dobro voljo, koristiti mili naši domovini, ste z uzorno dostojnostjo, mirno in soglasno, in kar je najlepše, popolnoma prosto zjedini se, izročiti meni častno in prevažno nalogo, da Vaše in deželne koristi zastopam v visoki deželni zbornici.

Kolikor bode v mojih močeh, bodem vestno trudil se, hvaležnim biti za izročeno mi dostojanstvo ter skazati se vrednim za veliko zaupanje; nikdar pa ne bodem zgrešil vodila, da uspešno delovanje deželnih poslancev zavisí največ od njihove vzajemnosti in dobrohotne podpore vis. c. k. vlade. Slava!

V Ljubljani, 27. dne avgusta 1885.

Feliks Stegnar.

Telegrami.

Dunaj, 26. avgusta. Ruski gostje so se ob 10. odpeljali. Na kolodvoru so se poslo-

vila obojih spremstva. V salonskem vozu sta se cesarja trikrat poljubila in objela; prav tako prijazno je bilo slovo druge gospode. Car je zaklical pri odhodu „à revoir“, na kar mu je cesar Franc Jožef odgovoril „à revoir j'espère bientôt“.

Zbirov, 27. avgusta. Cesar se je pripeljal semkaj. Sprejeli so ga nadvojvode, generali, cesarski namestnik, gosposka, duhovništvo, rudarji in pevska društva. Ob slavoklicih vseh se je na konja in se je podal k vojaškim vajam.

Kromeriž, 27. avgusta. Car je podelil grofu Taaffeju Aleksandrov Nevski red I. vrste; ministru Orczyju in državnemu tajniku Szögyenyiju red belega orla I. vrste in cesarkemu namestniku grofu Schönbornu Anin red I. vrste. Knezu Hohenulohe pa veliki križ Andrejevega reda v briljantih. Kalnokyja je car sprejel v privatni avdijenci. Ko so se drugi z lovom zabavali, imela sta državnika Giers in Kalnoky državne pogovore.

Tuji.

25. avgusta.

Pri **Matiču**: Danzinger, trgovec, z Dunaja. — Mokej, trg. pot., z Dunaja. — Alojzij Schrotter, c. k. finančni nadkomisar, iz Brna. — Maks Hermann, c. k. poročnik, iz Radoljice. — Fuchs, zasebnik, iz Kokre.

Pri **Stonu**: H. Schlesinger, zasobnik, s soprogo, iz Pariza. — Viljem Grosser, trg. pot., z Dunaja. — Alf. Baumgartner, trgovec, iz Salzburga. — Vojteh Grimm, župnik, iz Kiklingena. — Karl Bruckner, trgovec, iz Szegedina. — Janez Lilek, duhovnik, iz Linea. — Franc Mašič, vpok. fin. okr. komisar, iz Gradea. — Sam. Namias in A. Rakonovič, zasebnici, iz Banjaluke.

Pri **Južnem kolodvoru**: A. Caracasi, zasebnik, iz Trsta. — A. Endres, zasebnik, z družino, iz Gradea.

Pri **Avstrijskem caru**: Lovrene Perko, dijak, iz Poljane.

Pri **Virantu**: Janez Stariha, iz Semiča. — Franc Pehani, posestnik, iz Žužemperka.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

27. avgusta

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 80 kr.
Srebrna 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 75 „
Akije avstr.-ogerske banke	568 „ — „
Kreditne akije	288 „ 70 „
London	124 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 88 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 89 „
Nemške marke	61 „ 15 „

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (30)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl. 80 kr.
b) Prvi poduk	— „ 60 „
c) Fiziko in kemijo	— „ 60 „
d) Prirodopis	— „ 56 „
e) Zemljepis	— „ 26 „
f) Geometrijo	— „ 24 „
g) Malo fiziko	— „ 23 „
h) Domovinslovje	— „ 20 „
i) Pripovedi iz zgod. Štajerske	— „ 6 „
j) Opis krškega okraj. glav.	— „ 30 „
k) Zgodovina štaj. Slovencev	1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki					
Postaje	št. 2018 po noči	št. 2014 jutraj	št. 2016 dopoldne	št. 2012 zvečer	
Ljubljana j. k.	12-15	6-40	11-40	6-35	
Ljubljana R. k.	12-19	6-44	11-45	6-39	
Vižmarje	12-29	6-53	11-55	6-48	
Medvode	12-41	7-4	12-7	6-59	
Loka	12-56	7-17	12-21	7-12	
Kranj	1-12	7-31	12-38	7-26	
Podnart	1-30	7-48	12-56	7-43	
Radovljica	1-48	8-5	1-13	7-59	
Lesce	1-55	8-12	1-24	8-8	
Javornik	2-16	8-29	1-46	8-25	
Jesenice	2-27	8-39	1-57	8-33	
Dovje	2-47	8-56	2-18	8-49	
Kranjska gora	3-16	9-21	2-48	9-11	
Rateče-Weissenfels	3-31	9-37	3-3	9-24	
Trbiž	3-48	9-55	3-20	9-38	
Beljak j. k.	4-58	11-30	4-50	10-24	
		jutraj	dopoldne	popoldne	zvečer

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osobni vlaki					
Postaje	št. 2017 po noči	št. 2011 jutraj	št. 2015 dopoldne	št. 2013 popoldne	
Beljak j. k.	10-50	6-39	11-51	4-42	
Trbiž	12-36	7-28	1-10	6-20	
Rateče-Weissenfels	1-1	7-44	1-30	6-39	
Kranjska gora	1-22	7-57	1-46	6-53	
Dovje	1-55	8-22	2-19	7-19	
Jesenice	2-23	8-41	2-43	7-41	
Javornik	2-30	8-47	2-50	7-48	
Lesce	2-56	9-6	3-15	8-13	
Radovljica	3-3	9-12	3-22	8-21	
Podnart	3-27	9-29	3-44	8-44	
Kranj	3-47	9-45	4-2	9-3	
Loka	4-6	9-59	4-20	9-20	
Medvode	4-21	10-12	4-34	9-34	
Vižmarje	4-34	10-23	4-46	9-46	
Ljubljana R. k.	4-44	10-31	4-55	9-55	
Ljubljana j. k.	4-50	10-35	5-—	10-—	
		jutraj	jutraj	popoldne	zvečer